

ลักษณะทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

วันที่รับบทความ : 13/01/63
วันที่แก้ไขบทความ : 23/07/63
วันที่ตอบรับบทความ : 20/11/63

ยุทธภูมิ เอียดเปรี้ยว¹
กฤติยาณี เกตุแก้ว¹
จิรยุทธ เวชศาสตร์¹
ศิริรักษ์ นิคมจิตร¹
สุกัญญา หมดสุวรรณ¹
สุนันทา สุตรอด¹
ชาрина จันทรแก้ว¹
สุไลมาน กาหลง¹
อัมดี ยะดาร์อ¹
ธวัชชัย ศรีพรงาม²
เกรียงศักดิ์ รัฐกุล²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบที่มีกรอบแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม และทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีจุดมุ่งหมายคือ เพื่อแสวงหาว่าปัจจัยใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแสวงหากลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปี ถึง 18 ปี รวม 420 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นกำหนดโควตา เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มรวม และ 10 กลุ่มย่อย ที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, อีเมล: yuttaphom087@gmail.com

² อาจารย์ ดร. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ใช้ตัวแปร ลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายสามารถทำนายในกลุ่มรวมได้ 33.5% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ตามลำดับ ทั้งนี้กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่ถูกพบว่ามีพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อย คือ กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก ซึ่งผลการวิจัยสามารถเป็นข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติให้หน่วยงานเกี่ยวข้องได้ส่งเสริม ปลูกฝังพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักเรียน รวมทั้งเป็นการต่อยอดพื้นฐานการวิจัยในอนาคต

คำสำคัญ : ลักษณะทางจิตสังคม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนมัธยมศึกษา

Psychosocial Characteristics Related to Living Behaviors According to the Sufficiency Economy Philosophy of Secondary School Students in Singhanakhon District, Songkhla Province

Yuttaphum Aeadpreaw¹

Gretiyanee Ketkaew¹

Jirayut Wedchasart¹

Sirirak Nikomjit¹

Sukanya Madsuwan¹

Sunanta Sudrod¹

Sareena Chankaew¹

Sulaiman Kalong¹

Hamdee Yadaro¹

Thawatchai Sripornngam²

Kriangsak Rattakul²

Received : 13/01/2020

Revised : 23/07/2020

Accepted : 20/11/2020

Abstract

This research was a study of comparative relationship based on the Interactionism model and psychological theories both domestically and internationally. The purposes were to find out what factors are related to living behaviors according to the sufficiency economy philosophy and to seek students with less living behaviors according to the sufficiency economy philosophy. The samples were 420 secondary school students in Singhanakhon District, Songkhla Province which derived from quota sampling. The data was collected with questionnaires and analyzed in both total group and 10 subgroups which divided by the social biology characteristics of the sample. The statistics used were multiple regression and 3 -way ANOVA.

¹ Undergraduate, Community Development, Faculty of Humanities and Social Sciences (Community Development), Songkhla Rajabhat University E-mail: yuttaphom087@gmail.com

² Lecturer, College of Innovation and Management, Songkhla Rajabhat University.

The results showed that the living behaviors according to the sufficiency economy philosophy which using the variables of situational factor, psychological traits and psychological states were predicted in the total group at 33.5%. The important predictor sequences were achievement motivation, good attitude towards living behavior according to sufficiency economy philosophy and seeing examples from friends respectively. In this regard, a group of secondary students who were found to have fewer living behaviors according to the philosophy of sufficiency economy was a group of students with a large number of family members. The research results can be a practical suggestion for relevant agencies to promote and cultivate the living behaviors according to the sufficiency economy philosophy for students, as well as to extend the foundation of future research.

Keywords: Psychosocial characteristics, Sufficiency economy philosophy, Secondary students

บทนำ

ในพื้นที่ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ผู้ปกครองของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนครมีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย เนื่องจากบริบทของหมู่บ้านที่แตกต่างกันออกไป แต่ในพื้นที่อำเภอสิงหนครส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพ ขึ้นตาลโตนด ทำไร่นา และทำประมง เป็นอาชีพหลัก ซึ่งปัจจุบันผู้ปกครองของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนครได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมากจากผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำ เนื่องจากผู้ปกครองและนักเรียนในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนครพึ่งพาอาชีพขึ้นตาลโตนด ทำไร่นา และทำประมง ในการเลี้ยงปากท้อง เมื่อเจอกับสถานการณ์เศรษฐกิจตกต่ำลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2557 เป็นต้นมา เศรษฐกิจของประเทศดังต่อไปนี้ต่อเนื่อง ซึ่งทำให้เศรษฐกิจตกต่ำในรอบ 5 ปี และปัจจุบันทำให้เกิดความเดือดร้อนขึ้นกับผู้ปกครองและส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนเองด้วย

สำหรับการแก้ปัญหาที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความยั่งยืนกับประชาชนในพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา คือ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปีตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 พระองค์ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (วิบูลย์ แก้วสุวรรณ, เกษมชาติ นเรศเสนีย์ และบุญเรือง ศรีเหรียญ, 2559, หน้า 57) ทั้งนี้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ถูกนำมาใช้ก่อนหน้านี้โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้อัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปณิธานนำทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ซึ่งให้ความสำคัญกับการอุ้มชูตนเองได้ให้พอเหมาะกับสภาพของแต่ละชุมชน โดยมีได้เน้นการสร้างกำไรจนเกินความสามารถของชุมชน รวมถึงการไม่ใช้ความโลภเป็นกรอบในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (วิบูลย์ แก้วสุวรรณ, เกษมชาติ นเรศเสนีย์ และบุญเรือง ศรีเหรียญ, 2559, หน้า 57)

การดำเนินชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบันมีรูปแบบการใช้ชีวิตการเป็นสังคมเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ มีความเป็นบริโภคนิยมตามกระแสวัฒนธรรมตะวันตกหรือการบริโภคนิยมคำฟุ่มเฟือย มีการใช้จ่ายเกินตัวจนทำให้ขาดวินัยทางการเงินการออม ไม่คำนึงถึงความยากลำบากของการหาเงิน คงจะดีไม่น้อยถ้านักเรียนสำนึกและเห็นคุณค่าความสำคัญของเงิน และหันกลับมาช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของพ่อแม่ผู้ปกครองให้น้อยลงตามความจำเป็นเหมือนดังหลักการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราชดำรัสปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมให้นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร ดำเนินวิถีชีวิตหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ค่อย ๆ ซึมลึกลงไปสู่วิถีชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษา เพราะเนื่องจากในปัจจุบันยังมีความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน และมีการตีความที่หลากหลายเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงจำเป็นที่จะต้องทราบถึงความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ว่ามีพฤติกรรมเกี่ยวกับความพอเพียงด้วยความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดีด้วยความรู้คู่คุณธรรม ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันที่เหมาะสมกับตัวนักเรียนมากน้อยเพียงใด

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะแสวงหาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนมัธยมในพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ว่านักเรียนมัธยมศึกษาที่มีลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะบางประการ และลักษณะส่วนบุคคลที่ต่างต่างกัน มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับตัวแปรใดบ้าง และอะไรที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

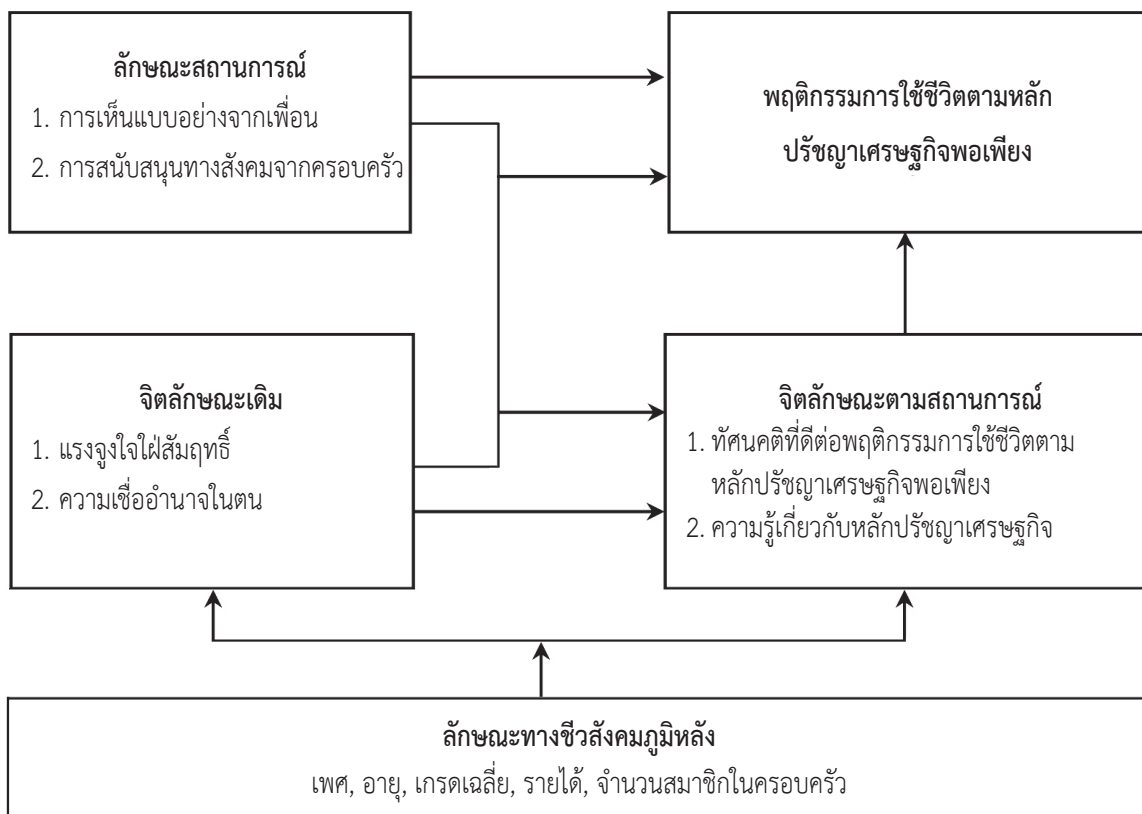
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่าสถานการณ์และจิตลักษณะจะสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในนักเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ประเภทต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด
2. เพื่อแสวงหากลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่อำเภอสิงหนครที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในปริมาณน้อย และแสวงหาปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่อำเภอสิงหนครดังกล่าว

สมมติฐาน

ตัวทำนายกลุ่มลักษณะสถานการณ์และจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่ออำนาจในตน) ร่วมกับตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) รวมทั้งสิ้น 6 ตัวแปร สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้มากกว่าตัวทำนายจากกลุ่มลักษณะสถานการณ์ หรือกลุ่มจิตลักษณะเดิม หรือกลุ่มตัวทำนายจิตลักษณะตามสถานการณ์ อย่างน้อย 5%

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดและความสัมพันธ์ของตัวแปรในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 6 ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นกำหนดโควตา (Stratified Quota Random Sampling) (Kerlinger & Lee, 2000, pp. 9-10) โดยคำนวณจากตัวแปรในการสุ่มตัวอย่าง 3 ตัวแปร คือ เพศ ระดับชั้น และจำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1) เพศ โดยแบ่งขนาดออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เพศชายและเพศหญิง 2) ระดับชั้น คือ มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ปีที่ 6 และ 3) จำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น จำนวนระดับชั้นละ 35 คน ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งคำนวณจากตัวแปรในการสุ่มตัวแปรดังกล่าว 3 ตัวแปร จึงมีค่าเท่ากับ $2 \times 6 \times 35 = 420$ ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบวัดแบบมาตราประเมินรวมค่า มีมาตรา 6 หน่วยประกอบทุกประโยค มีจำนวนแบบวัดตัวแปร 5 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 เป็นแบบวัดตัวแปรทางด้านพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย แบบวัด 1 ชุด ประเภทที่ 2 เป็นแบบวัดตัวแปรทางด้านสถานการณ์ ประกอบไปด้วย แบบวัด 2 ชุด ได้แก่ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ประเภทที่ 3 เป็นแบบวัดตัวแปรทางด้านจิตลักษณะเดิม ประกอบไปด้วยแบบวัด 2 ชุด แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่ออำนาจในตน ประเภทที่ 4 เป็นแบบวัดตัวแปรทางด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบไปด้วยแบบวัด 2 ชุด ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และประเภทที่ 5 เป็นแบบวัดลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนครประกอบด้วยแบบวัด 1 ชุด ดังนั้นในการวิจัยนี้เครื่องมือในการวัดตัวแปรรวมทั้งสิ้น 8 ชุด มีการตรวจสอบคุณภาพรายข้อด้วยสถิติ 1) การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) 2) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดที่ไม่มีข้อนั้นรวมอยู่ (Item-Total Correlation) และ 3) การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณภาพของเครื่องมือวัดตัวแปรในงานวิจัย

แบบวัด	จำนวนข้อ	พิสัยคะแนน	พิสัยค่า t	พิสัยค่า r	ค่าความเชื่อมั่น(α)
1. พฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญา*	9	9-54	3.732 - 10.310	.665 - .701	.714
2. ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิต*	9	9-54	1.913 - 13.055	.218 - .762	.826
3. ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญา*	9	9-54	2.828 - 15.684	.254 - .604	.738
4. การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน*	5	5-30	1.793 - 3.943	.209 - .473	.626
5. การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว*	5	5-30	2.018 - 5.372	.360 - .489	.680
6. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	9	9-54	5.370 - 8.784	.443 - .637	.833
7. ความเชื่ออำนาจในตน	6	6-36	1.799 - 6.768	.368 - .571	.734

หมายเหตุ: * แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างเองตามนิยาม

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้จัดทำแบบวัดสมบูรณ์แล้ว คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อขอหนังสือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขี้ผึ้ง อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา จากนั้นติดต่อประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านของแต่ละหมู่บ้านเพื่ออธิบายรายละเอียดของแบบสอบถามและแบบวัด รวมถึงการกำหนดวันเวลาที่เหมาะสมต่อการจัดเก็บข้อมูลในช่วงเดือน 1 สิงหาคม 2561 ถึง 31 สิงหาคม 2561 จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามและแบบวัดจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแล้ว ก็นำข้อมูลที่ได้มาแปลงให้อยู่ในรูปของรหัส จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาแปลผลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows โดยมีสถิติที่ใช้ 2 ลักษณะคือ การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) ด้วยวิธี Enter และ Stepwise โดยวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มรวมและ 10 กลุ่ม ที่แบ่งตามลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) แบ่งตามเพศ คือ กลุ่มเพศชาย และกลุ่มเพศหญิง 2) แบ่งตามอายุ คือ กลุ่มอายุน้อย และกลุ่มอายุมาก 3) แบ่งตามระดับการศึกษา คือ กลุ่มระดับการศึกษาน้อย และกลุ่มระดับการศึกษามาก 4) แบ่งตามรายได้ คือ กลุ่มที่มีรายได้น้อย และกลุ่มที่มีรายได้มาก และ 5) แบ่งตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว คือ กลุ่มที่มีสมาชิกในครอบครัวน้อย และกลุ่มที่มีสมาชิกในครอบครัวมาก และการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three – way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบหากลุ่มเสี่ยง และถ้าพบผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบขั้นตอนโดยมีตัวทำนายชุดที่ 5 คือ ชุดสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม (ชุดตัวทำนายที่ 3) และร่วมกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ (ชุดตัวทำนายที่ 4)

ประกอบด้วยตัวทำนาย 6 ตัวแปรได้แก่ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจในตน ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 2) ปรากฏว่า ตัวทำนายชุดที่ 5 ร่วมกับตัวทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ในกลุ่มรวมได้ 33.5% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย) คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน มีค่าบีตาเท่ากับ .40, .17 และ .13 ตามลำดับ หมายความว่า นักเรียนมัธยมศึกษายังมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาก หรือยังมีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาก หรือยังมีการเห็นแบบอย่างจากเพื่อนมาก จะยังมีพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากตามไปด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 10 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 2) ปรากฏว่า ตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายได้สูงสุดในกลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ยน้อย ทำนายได้ 46.4% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย) คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความเชื่ออำนาจในตน มีค่าบีตาเท่ากับ .49, .20 และ .13 ตามลำดับ ตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายได้สูงรองลงมาในกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวมาก ทำนายได้ 41.6% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย) คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ค่าบีตาเท่ากับ .42 และ .30 ตามลำดับ และตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ยมาก ทำนายได้ 24.6% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย) คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความเชื่ออำนาจในตน มีค่าบีตาเท่ากับ .31, .15 และ .14 ตามลำดับ ซึ่งการแปลผลในทั้ง 3 กลุ่มย่อยดังกล่าวแปลผลเพิ่มเติมได้ว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก จะยังมีพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากตามไปด้วย

ตารางที่ 2 ผลการทำนายพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ตัวแปรกลุ่ม
สถานการณ์กลุ่มจิตลักษณะเดิม และจิตตามสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ชุดที่ 3 (ชุดที่ 1 รวมกับชุดที่ 2)			ชุดที่ 4			ชุดที่ 5 (ชุดที่ 3 รวมกับชุดที่ 4)			% แตก ต่าง
		สถานการณ์ และจิตลักษณะเดิม (1, 2, 3, 4)			จิตลักษณะตามสถานการณ์ (5, 6)			สถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และ จิตลักษณะตามสถานการณ์ (1, 2, 3, 4, 5, 6)			
		% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	
รวม	424	31.9	3, 1, 2	.3, .16, .11	16.1	5, 6	.40, .14	33.5	3, 5, 1	.40, .17, .13	1.6
เพศชาย	181	27.8	1,3	.34, .26	16.2	5	.38	31.2	1, 3, 5	.22, .27, .23	3.4
เพศหญิง	243	37.5	3	.60	16.6	5, 6	.38, .17	38.5	3, 5	.54, .14	1.0
อายุน้อย	209	33.3	3, 1	.42, .23	14.7	5, 6	.36, .17	34.1	3, 1, 5	.41, .17, .12	0.8
อายุมาก	215	32.2	3, 1	.38, .26	17.8	5	.41	34.7	3, 5	.42, .27	2.5
เกรดเฉลี่ยน้อย	212	44.2	3, 4	.51, .23	26.5	5, 6	.49, .24	46.4	3, 5, 4	.49, .20, .13	2.2
เกรดเฉลี่ยมาก	212	23.2	3, 1	.32, .23	10.8	5	.32	24.6	3, 5, 1	.31, .15, .14	1.4
รายได้น้อย	213	31.1	3, 2	.42, .19	23.5	5, 6	.45, .25	35.7	3, 5, 6	.38, .29, .13	4.6
รายได้มาก	211	33.5	3, 1	.35, .28	13.0	5	.36	37.0	3, 1, 6, 4	.41, .15, .18, .16	3.5
สมาขิกน้อย	277	27.3	3, 1	.31, .29	9.4	5, 6	.30, .14	27.7	3, 1	.31, .29	0.4
สมาขิกมาก	147	37.3	3, 2	.47, .19	29.4	5	.53	41.6	3, 5	.42, .30	4.3

หมายเหตุ: ค่าบีตาทุกตัวมีนัยสำคัญที่ .05 และมีเปอร์เซ็นต์แตกต่างตั้งแต่ 5.0% ขึ้นไป

ตัวทำนายที่ 1 คือ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ตัวทำนายที่ 3 คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวทำนายที่ 5 คือ หัสนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิต
ตัวทำนายที่ 2 คือ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ตัวทำนายที่ 4 คือ ความเชื่ออำนาจในตน ตัวทำนายที่ 6 คือ ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญา

สำหรับการพิจารณาความแตกต่างของเปอร์เซ็นต์การทำนายรวมของตัวทำนายชุดที่ 5 กับเปอร์เซ็นต์การทำนายรวมของตัวทำนายชุดที่ 3 และตัวทำนายชุดที่ 4 พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 5 ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้มากกว่าชุดตัวทำนายทั้ง 2 ชุดเพียงลำพัง ผลโดยรวมพบว่า มีเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างกันตั้งแต่ 0.4% ถึง 4.6%

การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่มีลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ตัวแปรตาม) ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่มีลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน โดยใช้ลักษณะชีวสังคม (ตัวแปรอิสระ) ที่ใช้วิเคราะห์ในส่วนนี้ คือ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย รายได้ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ที่ปรากฏว่าคะแนนของพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว หรือปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง ดังตารางที่ 3 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่มีเพศ เกรดเฉลี่ย และจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แบบสามทาง

ตัวแปรตาม	จำนวน คน	ค่าเอฟ							
		เพศ (ก)	เกรดเฉลี่ย (ข)	สมาชิก (ค)	(ก×ข)	(ก×ค)	(ข×ค)	(ก×ข×ค)	% ทำนาย
พฤติกรรมการใช้ชีวิตฯ	420	<1	<1	12.27***	1.64	1.74	<1	<1	4.0

หมายเหตุ: *p < 0.05, **p < 0.01 และ ***p < .001

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยของตัวแปรตาม ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว

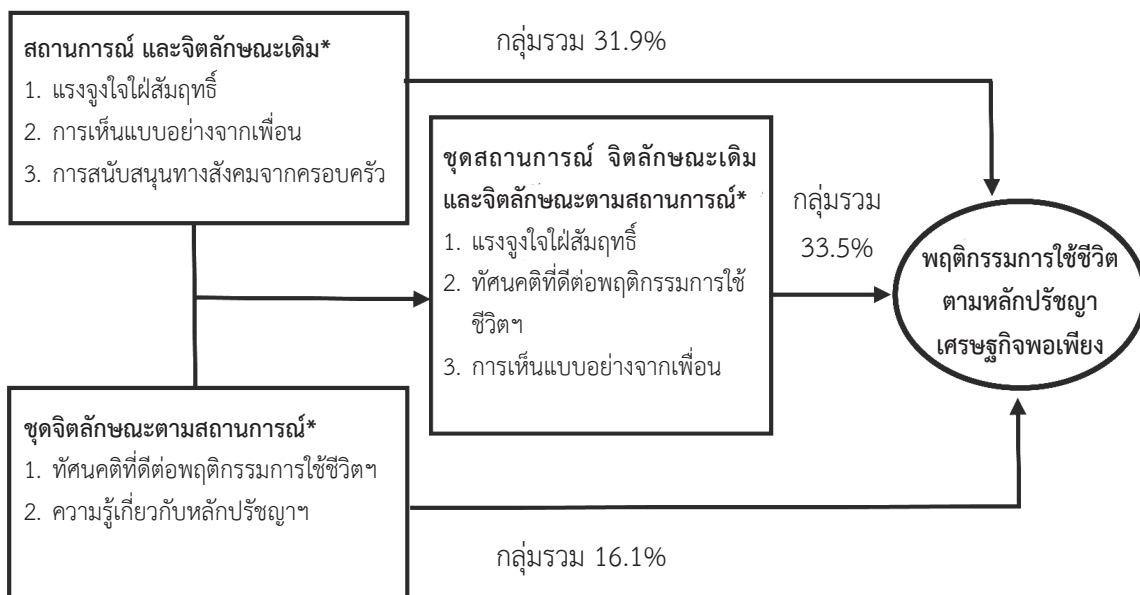
กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยคะแนนของตาม	
		คะแนนสูง	คะแนนต่ำ
พฤติกรรมการใช้ชีวิตฯ	จำนวนสมาชิกในครอบครัว	น้อย = 47.19	มาก = 45.46

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงตัวเดียว คือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว (ตารางที่ 3 ตอนที่ 1 และตอนที่ 2) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลาที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย มีคะแนนพฤติกรรม ใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลาที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.19 และ 45.46 ตามลำดับ) ทั้งนี้ ไม่พบว่าคะแนนพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบ สองทางและแบบสามทาง จึงสรุปได้ว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาก คือ นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอ สิงหนคร จังหวัดสงขลาที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย

สรุปและอภิปรายผล

สรุป

ผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ปริมาณการทำนายในกลุ่มรวมของตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายพฤติกรรมใช้ชีวิตตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 33.5% (ตารางที่ 2 และภาพที่ 2) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเห็นแบบอย่าง จากเพื่อน ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 3 คือ สถานการณ์ 2 ตัวแปร และจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ 31.9% และตัวทำนายชุดที่ 4 คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ 16.1% ดังนั้นการใช้ตัวทำนายรวม 6 ตัวแปรในชุดที่ 5 จึงสามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่ม รวมเพิ่มขึ้น แต่ไม่มากพอที่จะยอมรับได้ (เปอร์เซ็นต์แตกต่างเท่ากับ 1.6%) และจากการวิเคราะห์ กลุ่มย่อย พบว่าไม่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากกว่า 5% (ตารางที่ 2)

ภาพที่ 2 ผลการทำนายพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยใช้ลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

หมายเหตุ: * แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์สมมติฐาน สรุปได้ว่า ตัวทำนายกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม และตัวทำนายจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 6 ตัวทำนาย ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้มากกว่าตัวทำนายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5% ดังนั้นการใช้ตัวทำนายรวม 6 ตัวแปร ในชุดที่ 5 จึงไม่สามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มย่อยเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้ ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานนี้

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ข้างต้นทำให้ทราบว่า ตัวทำนายกลุ่มลักษณะสถานการณ์ร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม และตัวทำนายจิตลักษณะตามสถานการณ์ ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้มากกว่าตัวทำนายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงชุดเดียว โดยพบผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ ชัดิพงษ์ (2553, หน้า 156-165) ที่พบว่า ตัวทำนายชุดสถานการณ์ร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม ไม่สามารถทำนายการรับรู้คุณความดีของแผ่นดิน และลักษณะชาตินิยม ได้มากกว่าตัวทำนายชุดใดชุดหนึ่งตามลำพัง อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้ไม่พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทุกกลุ่ม นอกจากนี้ยังพบผลในทำนองเดียวกันนี้ในงานวิจัยของ สุพัตรา เต็มคุณานนท์ (2553, หน้า 96 - 101)

ในส่วนของการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่า กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา อื่น ๆ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนมัธยมศึกษา ที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน พบว่าผลการวิจัยดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มเสี่ยง และปัจจัยเชิงเหตุ

กลุ่มเสี่ยง หมายถึง กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในปริมาณที่น้อยกว่ากลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาอื่น ๆ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนมัธยมศึกษา ที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน พบว่า นักเรียนมัศึกษากลุ่มเสี่ยง (ตารางที่ 3 ตอนที่ 2) คือ กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อย ได้แก่ กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก

สรุปได้ว่า กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่ควรมีการพัฒนาโดยเร่งด่วนเป็นอันดับแรก คือ กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก พบผลสอดคล้องกับงานวิจัยในหลาย ๆ งานวิจัยที่พบว่า กลุ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก เป็นกลุ่มเสี่ยงที่ต้องได้รับการพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุ (สุทธิดา ทองคงคลี, 2548, หน้า 187) และการยอมรับการใช้บริการไปรษณีย์ ประกันภัย (สมจิตต์ จุลสัมพันธสกุล, 2548, หน้า 116)

สำหรับปัจจัยเชิงเหตุของนักเรียนมัศึกษากลุ่มเสี่ยง ซึ่งพิจารณาได้จากการวิเคราะห์ ผลการทำนายพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะ (ตารางที่ 2) พบว่า ปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญของพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปได้ว่า ปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญของนักเรียนมัศึกษากลุ่มเสี่ยง คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบผลสอดคล้องกับงานวิจัยในหลาย ๆ งานวิจัย ที่พบว่า ยังมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาก หรือยังมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่ปรารถนามากตามไปด้วย เช่น พฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง (นิติพล ไหลสาม และคณะ, 2563, หน้า 90 - 102) พฤติกรรมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (สร้อยทิพย์ ทองมา และคณะ, 2563, หน้า 78 - 89) พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก (ประสิทธิ์ นิมสุวรรณ, ขวัญเรียม นิมสุวรรณ, ธวัชชัย ศรีพรงาม และอัมพล ชูสนุก, 2560, หน้า 157) พฤติกรรมการทำงานอย่างมุ่งผลสัมฤทธิ์ของพัฒนากร (รังสรรค์ หังสนาวิน, 2549, หน้า 113)

นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นอีกว่า ปัจจัยทั้งทางด้านสถานการณ์และจิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ซึ่งผลวิจัยที่พบในครั้งนี้เป็นการสนับสนุนทฤษฎีรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) (Magnusson & Endler, 1977, pp.18-21) และทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2543, หน้า 9-16) ที่แสดงถึงสาเหตุของคนดีและพฤติกรรมของคนเก่ง โดยที่พฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุทางจิตใจที่ติดตัวผู้กระทำโดยตลอด ซึ่งสาเหตุทางจิตใจที่เกิดขึ้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ และจิตลักษณะตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม ได้ชี้ให้เห็นถึงลักษณะทางจิตใจหลายลักษณะที่จำเป็นต่อการเกิดพฤติกรรม และควรมีการพัฒนาลักษณะเหล่านี้ ควบคู่ไปกับการให้ความรู้ในเรื่องที่ต้องการพัฒนา ซึ่งจิตลักษณะที่สำคัญที่ควรพัฒนา คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่ออำนาจในตน นอกเหนือจากการพัฒนาความเชื่อและทัศนคติที่เหมาะสมอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถกำหนดหัวข้อในการเสนอแนะหรือการพัฒนากลุ่มชาวบ้าน ให้มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ได้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายเร่งด่วนที่ควรส่งเสริมพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โดยปกติแล้วนั้นสิ่งแรกที่นักพัฒนาต้องการทราบก็คือ กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาประเภทใดที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาประเภทอื่น ๆ เพราะในการพัฒนานั้นไม่สามารถพัฒนาทุกกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาไปพร้อม ๆ กันได้ทั้งหมด จึงต้องมีการกำหนดเป้าหมายเร่งด่วนหรือกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีความสำคัญมาก (มีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (ตารางที่ 3 ตอนที่ 2)

2. แนวทางในการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย

สำหรับแนวทางในการพัฒนากลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือ กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก พบสิ่ง that ควรพัฒนาเป็นอันดับแรกคือ ควรมีการพัฒนาให้กลุ่มนักเรียนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากได้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพราะตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวทำนายอันดับแรกของพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการส่งเสริมให้กลุ่มนักเรียนมัศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะเป็นการทำให้กลุ่มนักเรียนมัศึกษามีเป้าหมายในการปฏิบัติตนไปในทิศทางที่ถูกที่ควรและเหมาะสมในการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาที่พบ และจากวิธีการวิจัยที่น่าจะมีการพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การวิจัยที่ควรทำต่อไป 3 ประการ ดังนี้

1) การวิจัยในอนาคตควรมีการทำวิจัยเชิงทดลองที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพราะจะทำให้เกิดการรับรู้สภาพในการที่จะส่งเสริม และเมื่อได้ผลการวิจัยเชิงทดลองมาแล้ว ก็ได้นำมาใช้เป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2) ในงานวิจัยนี้พบตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งงานวิจัยในอนาคตควรนำไปใช้เป็นตัวแปรในงานวิจัยด้วย เช่น แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น แต่ควรมีการใช้ตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ ที่น่าสนใจ เช่น สุขภาพจิต เหตุผลทางจริยธรรม เป็นต้น เข้ามาในงานวิจัยครั้งต่อไป

3) ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ เช่น ข้อมูลแบบ (Path Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาอิทธิพลของปัจจัยเชิงเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2543). **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล**. (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิติพล ไส้สาม, ปดมพร จันทรเทพ, พรหมมาศ พรหมพฤกษ์, ภัชรภรณ์ ขุนราม, วรวิทย์ แหะลานแก้ว และธวัชชัย ศรีพรงาม. (2563). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงของชาวสวนยางพารา ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา. **วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรี รัับใช้สังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**. 6 (1), หน้า 90-102.

ประสิทธิ์ นิมสุวรรณ์, ขวัญเรียม นิมสุวรรณ์, ธวัชชัย ศรีพรงาม และอัมพล ชูสนุก. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันการโรคไข้เลือดออกของชาวบ้านในชุมชนพื้นที่ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. **วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรี รัับใช้สังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**. 3 (2), หน้า 146-166.

รังสรรค์ หังสนาวิน. (2549). **ลักษณะทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างมุ่งผลสัมฤทธิ์ของพัฒนากร**. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วิบูลย์ แก้วสุวรรณ, เกษมชาติ นเรศเสนีย์ และบุญเรือง ศรีเหรียญ. (2559). การพัฒนาชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง. **วารสารการเมืองการปกครอง**. 6 (2), หน้า 55-69.

สมจิตต์ จุลสัมพันธ์สกุล. (2548). อิทธิพลของการใช้สารชักจูงที่มีต่อการยอมรับการใช้บริการไปรษณีย์
ประกันชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สร้อยทิพย์ ทองมา, ปิยะพร พรหมสาย, ลักษิณสุดา ยี่สุนแสง, วรรัตน์ นวลประสงค์, ประภาศ ม่วงอุ่ม และ
เกรียงศักดิ์ รัฐกุล. (2563). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม ของชาวบ้านตำบลคูหาใต้ จังหวัดสงขลา. วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรี รัชใช้สังคม.
6 (1), หน้า 78-89.

สุทธิดา ทองศฤงคสี. (2547). ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่
เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์
คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Kerlinger, F.N., & Lee, H.B. (2000). *Foundations of Behavioral Research*. (4 th). NY: Harcourt
College Publishers.

Magnusson, D., & Endler, N.S. (1977). *Personallity at the Crossroads: Current Issues in
Interactionism Psychology*. New jersey: LEA Publishers.